

Ureditev lastništva nepremičnega premoženja, ki ga ima RTV Slovenija v upravljanju, ter nepremičnega premoženja, ki ga ima RTV Slovenija v lasti

Vodstvo RTV Slovenija je že v začetku letošnjega leta na Ministrstvo za kulturo naslovilo utemeljen predlog za posebno ureditev lastništva nepremičnega premoženja, ki ga ima RTV Slovenija v upravljanju oziroma nepremičnega premoženja, ki ga ima RTV Slovenija v lasti. V izogib podvajanju se v celoti sklicujemo na argumentacijo predlagane ureditve (lex specialis) iz navedenega predloga. Kljub temu pa v nadaljevanju navajamo dodatne pravno-ekonomske, funkcionalne in sistemske razloge, ki podpirajo že posredovan predlog za posebno ureditev glede nepremičnin v novi noveli Zakona o RTV Slovenija.

Trenutno stanje, kjer RTV Slovenija ni vpisana kot lastnica nepremičnin, ki jih uporablja za izvajanje javne službe, ustvarja pravno negotovost, ki otežuje vlaganja, upravljanje in razvoj, otežen dostop do financiranja investicij (npr. za energetske prenovе ali večje adaptacije, kjer je potrebna dokazljivost lastništva) ter neurejene razmerje odgovornosti v primeru škodnih dogodkov, naravnih nesreč ali varnostnih incidentov. Ureditev lastništva v korist RTV Slovenija bi odpravila to nesorazmerje med dejansko odgovornostjo (upravljanje, vzdrževanje, investicije) in pravnim statusom. Zakon o visokem šolstvu je precedenčni primer, kjer se je odstopilo od določb Zakona o zavodih in omogočilo, da visokošolski zavodi postanejo imetniki lastninske pravice na premoženju, ki je bilo v njihovem upravljanju pred preoblikovanjem. RTV Slovenija ima primerljivo ustavno in sistemsko funkcijo kot visokošolski zavodi (v smislu zagotavljanja javne službe na področju informiranja, izobraževanja in kulture), zato ni razlogov, da se jo obravnava manj ugodno, kar bi bilo lahko tudi protipravno (diskriminatorno). Čeprav RTV Slovenija upravlja in investicijsko vzdržuje obsežno nepremično infrastrukturo ne prejema proračunskih sredstev za ta namen. Tako kritje stroškov za upravljanje in investicijsko vzdrževanje izhaja iz sredstev, ki izvirajo iz RTV prispevka in lastnih prihodkov, kar neposredno zmanjšuje sredstva, namenjena za programsko produkcijo in izvajanje javne službe. Če bi premoženje postalo last RTV Slovenija ali če bi stroške investicij prevzela država bi se razbremenil RTV prispevek v tem obsegu, povečale bi se možnosti za strateške investicije (npr. digitalizacija, prenovе), prav tako pa bi se iz tega naslova omogočila večja programska avtonomija in kakovost vsebin. Danes RTV Slovenija nosi vso odgovornost za vzdrževanje in varnost objektov, brez formalnega statusa lastnika. Takšna ureditev ni skladna z načelom sorazmernosti odgovornosti in pravic.

Glede na vse navedeno bi ureditev prenosa lastninske pravice ali zagotovitev proračunskega sofinanciranja omogočila večjo pravno-operativno učinkovitost ter hkrati pomenila odpravo zakonske podlage za avtomatično prehajanje oziroma transformacijo javnih sredstev v državna sredstva (podržavljanje) in malodane unikatne ureditve na nivoju EBU članic.

Zato je smiselno, da država kot ustanoviteljica bodisi omogoči vpis lastninske pravice na RTV Slovenijo bodisi neposredno prevzame odgovornost za sistemsko financiranje takih objektov. S tem se bo okrepila pravna varnost, povečala učinkovitost poslovanja in zagotovila dolgoročna finančna vzdržnost javne službe.

Glede na navedeno se predlaga, da se za 32. členom doda nov 32.a člen, ki se glasi:

»32.a člen

(1) RTV Slovenija, ki ga je ustanovila Republika Slovenija, je lastnik premoženja, pridobljenega iz javnih in drugih virov.

(2) RTV Slovenija upravlja in razpolaga s premoženjem, ki ga uporablja za opravljanje svoje dejavnosti v skladu s statutom, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(3) RTV Slovenija lahko odtuji ali obremeni nepremičnino oziroma opremo večje vrednosti, pridobljeno iz javnih sredstev, le v soglasju z ustanoviteljem.

(4) Sredstva, pridobljena od prodaje premoženja iz prejšnjega odstavka tega člena, se lahko uporabijo za opravljanje svoje dejavnosti, investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo.«.